

Klinična raba kognitivnih testov

Clinical use of cognitive testing

*Janez Mlakar**

Izveček

Prispevek ocenjuje psihometrične lastnosti kognitivnih testov in metodološke zahteve za njihovo ustrezno rabo v klinični praksi. Poudarjena je razlika med statistično znanstveno paradigmo, znotraj katere uporaba psihometričnih metod ni sporna, in klinično paradigmo, pri kateri psihometrične metode niso zadostne. V klinični rabi je nujna klinična metoda, ki je v prispevku teoretično utemeljena in operacionalizirana za praktično delo. Na konkretnih primerih so prikazane pogoste napake pri delu s kognitivnimi testi, če klinična metoda ni strogo upoštevana; predstavljene so tudi možnosti, kako se lahko tem napakam izognemo.

Abstract

Psychometric characteristics of cognitive tests do not provide sufficient background to directly rely upon test results at clinical work. While the psychometric and statistical methods are not controversial in the scientific research paradigm, they can not be applied in single case clinical assessment. Specific clinical method is theoretically discussed and practically demonstrated on several cases. Common and unavoidable mistakes by isolate use of cognitive tests are analyzed and proper use of tests within clinical method is explicated.

UVOD

Testiranje kognitivnih sposobnosti je postalo nepogrešljivo ne samo v klinični nevropsihologiji, ampak tudi v drugih medicinskih disciplinah, kot npr. psihiatriji, gerontopsihiatriji, nevrologiji, nevrokirurgiji, pediatriji idr. Uporablja se v fazah diagnosticiranja bolezni, spremljanja njenega poteka, evaluacije terapije in rehabilitacije bolnika. Uporabniki kognitivnih testov so lahko klinični psihologi (nevropsihologi) in kognitivni nevrologi ali drugo

* *Dr. sci. Janez Mlakar, spec. klin. psihol., Psihiatrična klinika Ljubljana, Studenec 48, 1260 Ljubljana Polje*